

Kyrkolag
för den evangelisk-lutherska kyrkan
i Storfurstendömet Finland

Kirkkolaki
evankelis-lutherilaiselle seurakunnalle
Suomen Suuriruhtinanmaassa

1869–1908

Ursprungliga stadgandena från
Finlands Författningssamling
samlade av

Alkuperäiset säädökset
Suomen Asetuskokoelmasta
koonnut

Markus Lång

Helsingfors Helsinki 2015

INNEHÅLL • SISÄLLYS

Första Afdelningen. Om evangelisk-lutherska kyrkan i Finland i allmänhet.

Första kapitlet. Om kyrkans bekännelse.

Andra kapitlet. Om kyrkans medlemmar.

Tredje kapitlet. Om kyrkans författning.

Andra Afdelningen. Om kyrkans heliga handlingar.

Fjerde kapitlet. Om allmän och enskild gudstjenst.

Femte kapitlet. Om döpelsen.

Sjette kapitlet. Om kristlig uppfostran och undervisning.

Sjunde kapitlet. Om skriftermål.

Åttonde kapitlet. Om Herrans nattvard.

Nionde kapitlet. Om vigsel till äktenskap.

Tionde kapitlet. Om barnaföderskors kyrkogång.

Elfte kapitlet. Om begrafning och jordfästning.

Tolfte kapitlet. Om enskild själavård.

Trettonde kapitlet. Om kyrkotukt.

Tredje Afdelningen. Om de kyrkliga embetena för förvaltandet af kyrkans heliga handlingar.

Fjortonde kapitlet. Om prestembetet i allmänhet.

Ensimmäinen Osa. Evankelis-lutherilaisesta seura- kunnasta Suomessa yleensä.

Ensimmäinen luku. Seurakunnan tunnustuksesta.

Toinen luku. Seurakunnan jäsenistä.

Kolmas luku. Seurakunnan järjestysmuodosta.

Toinen Osa. Seurakunnan pyhistä toimituksista.

Neljäs luku. Yhteisestä ja erityisestä jumalanpalveluksesta.

Viides luku. Kasteesta.

Kuudes luku. Kristillisestä kasvatuksesta ja opetuksesta.

Seitsemäs luku. Ripistä.

Kahdeksas luku. Herran ehtoollisesta.

Yhdeksäs luku. Vihkimisestä avioliittoon.

Kymmenes luku. Lapsensynnyttäjain kirkkoonottamisesta.

Yhdestoista luku. Hautaamisesta ja haudaansiunaamisesta.

Kahdestoista luku. Erityisestä sielunhoidosta.

Kolmastoista luku. Kirkkokurista.

Kolmas Osa. Kirkollisista viroista seurakunnan pyhiä toimituksia varten.

Neljästoista luku. Papinvirasta yleensä.

Ensimmäinen osa. Suomen evankelis-luterilaisesta kirkosta yleensä.

Ensimmäinen luku. Kirkon tunnustuksesta.

Toinen luku. Kirkon jäsenistä.

Kolmas luku. Kirkon järjestysmuodosta.

Toinen osa. Kirkon pyhistä toimituksista.

Neljäs luku. Yhteisestä ja yksityisestä jumalanpalveluksesta.

Viides luku. Kasteesta.

Kuudes luku. Kristillisestä kasvatuksesta ja opetuksesta.

Seitsemäs luku. Ripistä.

Kahdeksas luku. Herran ehtoollisesta.

Yhdeksäs luku. Avioliittoon vihkimisestä.

Kymmenes luku. Lapsensynnyttäjain kirkonkäynnistä.

Yhdestoista luku. Hautaamisesta ja ruumiinsiunaamisesta.

Kahdestoista luku. Yksityisestä sielunhoidosta.

Kolmastoista luku. Kirkkokurista.

Kolmas osa. Kirkollisista viroista kirkon pyhiä toimituksia varten.

Neljästoista luku. Pappisvirasta yleensä.

1–17 §§

1–2 §§

3–6 §§

7–17 §§

18–105 §§

18–33 §§

34–42 §§

43–53 §§

54–58 §§

59–70 §§

71–77 §§

78–79 §§

80–88 §§

89–99 §§

100–105 §§

106–289 §§

106–142 §§

8

9

10

14

19

21

25

28

30

32

32

34

37

39

Redaktion och layout ~ Toimitus ja sivunvalmistus
Markus Lång

Den svenska författningen är mestadels skriven av
Frans Ludvig Schauman
kirjoitti suuren osan ruotsinkielisestä säädöstekstistä

Kustantaja BoD – Books on Demand GmbH, Helsinki, Suomi
Valmistaja BoD – Books on Demand GmbH, Norderstedt, Saksa

ISBN 978-952-318-608-8

Femtonde kapitlet. Om de särskilda presttjensterna i församlingarna.

A) Om de till dessa tjänster hörande åligganden.

B) Om presttjensternas tillsättande.

C) Om aflöning vid presttjänster.

Sextonde kapitlet. Om klockare, orgelnister och öfriga kyrkobetjening.

Fjerde Afdelningen. Om kyrkans egendom.

Sjuttonde kapitlet. Om kyrkans egendom.

Femte Afdelningen. Om de enskilda kyrkoförsamlingarnas vård om sina kyrkliga angelägenheter.

Adertonde kapitlet. Om kyrkostämman.

Nittonde kapitlet. Om kyrkoråd.

Tjugunde kapitlet. Om kyrkovård.

Sjette Afdelningen. Om kyrkostyrelsen.

Tjuguförsta kapitlet. Om biskopsembete.

Tjuguandra kapitlet. Om domkapitel.

Tjugutredje kapitlet. Om kontraktsprosteembete.

Tjugufjerde kapitlet. Om prestmöte.

Tjugufemte kapitlet. Om kyrkomöte.

Viidestoista luku. Erinäisistä papinviroista seurakunnassa.

A) Näihin virkoihin kuuluvista velvollisuuksista.

B) Pappein asettamisesta virkoihinsa.

C) Papinvirkain palkasta.

Kuudestoista luku. Lukkareista, urkunsteista ja muista kirkonpalvelijoista.

Neljäs Osa. Kirkon omaisuudesta.

Seitsemästoista luku. Kirkon omaisuudesta.

Viides Osa. Miten erinäisten kirkkokuntain tulee hoitaa kirkollisia asioitansa.

Kahdeksastoista luku. Kirkkokouksesta.

Yhdeksästoista luku. Kirkkoraadista.

Kahdeskymmenes luku. Kirkkoväertistä.

Kuudes Osa. Seurakunnan hallituksesta.

Yhdeskolmatta luku. Pispänvirasta.

Kahdeskolmatta luku. Tuomiokapitulista.

Kolmaskolmatta luku. Lääninprovastin-virasta.

Neljäskolmatta luku. Pappein-kokouksesta.

Viideskolmatta luku. Yleisestä seurakuntakokouksesta.

Viidestoista luku. Erinäisistä papinviroista seurakunnassa.

A) Näihin virkoihin kuuluvista velvollisuuksista.

B) Papinvirkosten täyttämistä.

C) Papinvirkosten palkkauksesta.

Kuudestoista luku. Lukkareista, urkureista ja muista kirkonpalvelijoista.

Neljäs osa. Kirkon omaisuudesta.

Seitsemästoista luku. Kirkon omaisuudesta.

Viides osa. Miten kunkin kirkkokunnan tulee hoitaa kirkollisia asioitansa.

Kahdeksastoista luku. Kirkkokouksesta.

Yhdeksästoista luku. Kirkkoneuvostosta.

Kahdeskymmenes luku. Kirkonisännöitsijästä.

Kuudes osa. Kirkollishallituksesta.

Yhdeskolmatta luku. Piispanvirasta.

Kahdeskolmatta luku. Tuomiokapitulista.

Kolmaskolmatta luku. Lääninrovastinvirasta.

Neljäskolmatta luku. Papeinkokouksesta.

Viideskolmatta luku. Kirkolliskokouksesta.

Jälkisanat

143–262 §§ 53

143–159 §§ 53

160–255 §§ 61

256–262 §§ 95

263–289 §§ 96

290–305 §§

290–305 §§ 105

306–355 §§

306–329 §§ 110

330–347 §§ 118

348–355 §§ 122

356–460 §§

356–384 §§ 125

385–427 §§ 134

428–436 §§ 149

437–449 §§ 152

450–460 §§ 157

164

Kyrkolag

för den evangelisk-lutherska kyrkan i Storfurstendömet Finland, af Finlands Ständer vid landtdagen år 1867 antagen och af Hans Kejsersliga Majestät den 9 December (27 November) 1868 i nåder stadfästad.

Gifven i Helsingfors, den 6 December 1869.

Wi ALEXANDER den Andre, med Guds Nåde, Kejsare och Sjelfherrskare öfver hela Ryssland, Tsar af Polen samt Storfurste till Finland, etc. etc. etc. Göre veterligt: På Finlands Ständers underdåniga tillstyrkan vele Wi, med upphäfvande af 1686 års Kyrkolag, 3 och 4 §§ 1 kap M. B., 4 § 7 kap. Ä. B., Kongl. Plakatet den 12 Januari 1726, Riksdagsbeslutet den 14 December 1734 § 8, Kongl. Förordningen den 20 Mars 1735 § 4, Kongl. Brefven den 8 Maj 1731, den 7 Juni 1733, den 24 Juli 1739, den 24 Januari 1740, den 29 Maj 1751 och den 23 Juni 1752 samt Kongl. Kungörelsen den 24 Januari 1781, såvidt dessa författningar icke öfverensstämman med hvad här nedan stadgas, fastställa följande Kyrkolag för den evangelisk-lutherska kyrkan i Storfurstendömet Finland.

Kirkkolaki

evankelis-lutherilaiselle seurakunnalle Suomen Suuriruhtinanmaassa, jonka Suomenmaan Säädetyt valtiopäivillä vuonna 1867 ovat hyväksyneet ja Hänen Keisarillinen Majesteetinsa 9 päivänä Joulukuuta (27 päivänä Marraskuuta) vuonna 1868 on armossa vahvistanut.

Annettu Helsingissä, 6 p:nä Joulukuuta 1869.

Me ALEKSANDER Toinen, Jumalan Armosta, Keisari ja Itsevaltias koko Venäjänmaan yli, Puolanmaan Tsaari sekä Suomen Suuriruhtinas, y. m., y. m., y. m. Tee me tietäväksi: Suomenmaan Valtiosäätöjen alamaisestä kehoituksesta tahdomme Me, kumoomalla 1686 vuoden Kirkkolain, 3 ja 4 §§ Rikoskaaren 1 luvussa, 4 §:n Perintökaaren 7 luvussa, Kunink. Plakaatin Tammikuun 12 päivästä v. 1726, Valtiopäiväpäättöksen Joulukuun 14 päivästä v. 1734 8 §, Kunink. Asetuksen Maaliskuun 20 päivästä v. 1735 4 §, Kunink. Kirjeet Toukokuun 8 päivästä v. 1731, Kesäkuun 7 päivästä v. 1733, Heinäkuun 24 päivästä v. 1739, Tammikuun 24 päivästä v. 1740, Toukokuun 29 päivästä v. 1751 ja Kesäkuun 23 päivästä v. 1752 annetut sekä Kunink. Julistuksen Tammikuun 24 päivästä v. 1781, siltä osalta kuin samat asetukset eivät ole sen kanssa yhtäpitäviä, mitä tässä alempana säädetään, vahvistaa seuraavan Kirkkolain evankelis-lutherilaiselle seurakunnalle Suomen Suuriruhtinanmaassa.

Armollinen Asetus

Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle 6 p:nä joulukuuta 1869 annetun Kirkkolain suomenkielisen tekstin muuttamisesta toisin kuuluvaksi.

Annettu Pietarhovissa 24 (11) p:nä lokakuuta 1908.

Keisarillinen Majesteetti on Pietarhovissa ollessansa 11/24 p:nä lokakuuta 1908 suvainnut Armossa vahvistaa Suomen viidennen yleisen kirkolliskokouksen esittämän ja Suomen Eduskunnan hyväksymän ehdotuksen uudeksi suomenkieliseksi tekstiksi voimassaolevaan Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle 6 p:nä joulukuuta 1869 annettuun Kirkkolakiin ja siis säätää, että mainittu laki suomenkielisessä asussaan tulee kuulumaan niinkuin seuraa.

Kirkkolaki

Suomen Suuriruhtinaanmaan evankelis-luterilaiselle kirkolle.

Första Afdelningen.

Om evangelisk-lutherska kyrkan i Finland i allmänhet.

Första kapitlet.

Om kyrkans bekännelse.

§ 1.

Den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland bekänner sig till den kristliga tro, som, grundad i Guds heliga ord, det gamla och nya testamentets profetiska och apostoliska skrifter, är uttalad i den äldsta kyrkans tre hufvudsymboler samt i den oförändrade augsburgiska bekännelsen och öfriga den lutherska kyrkans i den så kallade konkordieboken upptagna bekännelseskriter, och fasthåller såsom bekännelsens högsta lag den i dessa bekännelseskriter klart uttryckta orubbliga sanningen, att Guds heliga ord är enda rättesnöret, hvar efter all lära i kyrkan skall anses och bedömmas.

§ 2.

Kyrkans heliga handlingar skola i öfverensstämmelse med denna bekännelse förvaltas; och böra derföre också de kyrkans böcker, såsom kyrkohandbok, psalm- och evangeliibok samt katekes, hvilka till offentligt bruk vid dessa handlingar i församlingarna antagas, i enlighet med densamma affattade vara.

Ensimäinen Osa.

Evankelis-lutherilaisesta seurakunnasta Suomessa yleensä.

Ensimäinen Luku.

Seurakunnan tunnustuksesta.

1 §.

Evankelis-lutherilainen seurakunta Suomessa tunnustaa itsensä siihen kristilliseen uskoon, joka, perustettuna Jumalan pyhässä sanassa, vanhan ja uuden testamentin profeetallisissa ja apostolisissa kirjoissa, on julkaistuna vanhimman kristikunnan kolmessa pää-tunnustuksessa sekä muuttamattomassa Augsburgin tunnustuksessa ja muissa lutherilaisen seurakunnan niin kutsuttuun sovintokirjaan otetuissa tunnustuskirjoissa, ja kiinni-pitää tunnustuksen korkeinna lakina sen näissä tunnustuskirjoissa selkeästi lausutun järkähtämättömän totuuden, että Jumalan pyhä sana on ainoa ojennusnuora, jonka jälkeen kaikki oppi seurakunnassa on tutkittava ja tuomittava.

2 §.

Seurakunnan pyhät toimitukset ovat pidettävät tämän tunnustuksen mukaisesti; ja pitää siis ne seurakunnalliset kirjatkin, niinkuin käsikirja, virsi- ja evankeliumikirja sekä katekes, jotka otetaan näissä toimituksissa julkisesti käytettäväksi seurakunnissa, olla tehdyt saman tunnustuksen mukaan.

ENSIMÄINEN OSA.

Suomen evankelis-luterilaisesta kirkosta yleensä.

ENSIMÄINEN LUKU.

Kirkon tunnustuksesta.

1 §.

Suomen evankelis-lutherilainen kirkko tunnustaa sitä kristillistä uskoa, joka, perustuen Jumalan pyhään sanaan, vanhan ja uuden testamentin profeetallisiin ja apostolisiin kirjoihin, on ilmausuttu vanhimman kirkon kolmessa päätunnustuksessa sekä muuttamattomassa Augsburgin tunnustuksessa ynnä muissa lutherilaisen kirkon niin sanottuun sovintokirjaan otetuissa tunnustuskirjoissa, ja pitää tunnustuksen korkeimpana lakina sen näissä tunnustuskirjoissa selvästi lausutun järkähtämättömän totuuden, että Jumalan pyhä sana on ainoa ohje, jonka mukaan kaikkea oppia kirkossa on tutkittava ja arvosteltava.

2 §.

Kirkon pyhät toimitukset ovat tämän tunnustuksen mukaisesti suoritettavat; ja sentähden ne kirkolliset kirjatkin, niinkuin kirkkokäsikirja, virsi- ja evankeliumikirja sekä katekes, jotka hyväksytään seurakunnissa julkisesti käytettäväksi näissä toimituksissa, pitää olla tehdyt saman tunnustuksen mukaisesti.

Andra kapitlet.

Om kyrkans medlemmar.

§ 3.

Till medlemmar i kyrkans gemenskap upptagas: barn genom den heliga döpelsens sakrament; de, hvilka tillhöra ett annat kristligt kyrkosamfund och rätteligen döpte blifvit, genom afläggande af den evangelisk-lutherska kyrkans bekännelse; de, som icke rätteligen döpte blifvit, och icke kristna, hvilka icke mera äro barn, genom afläggande af denna bekännelse och den derpå följande döpelsen.

§ 4.

Kyrkans medlemmar hafva rättighet till fritt bruk af kyrkans förmåner. För dem, som äro födda af föräldrar, tillhörande den evangelisk-lutherska kyrkan, vinnes genom döpelsen rättigheten till kristlig uppfostran och undervisning samt, efter erhållen nödig undervisning och derpå följande konfirmation, rättigheten till begående af Herrans heliga nattvard och kyrkans öfriga förmåner. För kristna af annan trosbekännelse äfvensom icke-kristna, hvilka till evangelisk-lutherska kyrkan öfvergå, vinnes rättigheten till kyrkans förmåner genom denna öfvergång.

§ 5.

Kyrkans medlemmar äro pligtige att föra en kristligt-sedlig vandel, flitigt deltaga i den offentliga gudstjensten och äfven för öfrigt begagna sig af kyrkans nådemedel, låta vid ingäendet af äktenskap detsamma af kyrkan på föreskrifvet sätt helgas äfvensom sina barn döpas, kristligen uppfostras samt enligt den evangelisk-lutherska kyrkans grundsatser i kristendomen undervisas.

Toinen luku.

Seurakunnan jäsenistä.

3 §.

Jäseniksi seurakunnan yhteyteen otetaan: lapsia pyhän kasteen sakramentilla; niitä, jotka johonkin muuhun kristin uskokuntaan kuuluvat ja oikein kastetut ovat, kun tekevät evankelis-lutherilaisen seurakunnan tunnustuksen; niitä, joita ei oikein ole kastettu, ja jotka eivät kristittyjä eivätkä enään lapsia ole, kun tekevät saman tunnustuksen ja sitten kastetaan.

4 §.

Seurakunnan jäsenillä on oikeus vapaasti nauttia seurakunnan etuja. Syntyneille niistä vanhemmista, jotka ovat evankelis-lutherilaista seurakuntaa, tulee kasteen kautta oikeus kristilliseen kasvatukseen ja opetukseen sekä, saatuaan tarpeellisen opetuksen ja sitten tehtyänsä julkisen tunnustuksensa, oikeus nauttia Herran pyhää ehtoollista ja seurakunnan muita etuja. Kristityt, jotka kuuluvat muuhun uskontunnustukseen, sekä myös ne, jotka eivät ole kristityitä, kun kääntyvät evankelis-lutherilaiseen seurakuntaan, saavat tämän kääntymisen kautta oikeuden seurakunnan etuihin.

5 §.

Seurakunnan jäsenet ovat velvolliset pitämään kristillisesti siveätä elämää, ahkerasti käymään julkisessa jumalanpalveluksessa ja muutoinkin käyttämään hyväksensä seurakunnan armovälikappaleita, antamaan mennessänsä avioliittoon seurakunnan pyhittä se säädetyllä tavalla sekä myös toimittamaan lapsensa kastetuiksi, kristillisesti kasvatetuiksi sekä evankelis-lutherilaisen seurakunnan perusteitten mukaan kristinopissa neuvotuiksi.

TOINEN LUKU.

Kirkon jäsenistä.

3 §.

Jäseniksi kirkon yhteyteen otetaan: lapsia pyhän kasteen sakramentin kautta; johonkin muuhun kristittyyn kirkkoyhdyskuntaan kuuluvia, oikein kastettuja, sen kautta että tekevät evankelis-lutherilaisen kirkon tunnustuksen; niitä, jotka eivät ole oikein kastettuja, sekä niitä, jotka eivät ole kristittyjä eivätkä enään lapsia, sen kautta että tekevät saman tunnustuksen ja sitten saavat kasteen.

4 §.

Kirkon jäsenillä on oikeus vapaasti nauttia kirkon etuja. Ne, jotka ovat syntyneet evankelis-lutherilaiseen kirkkoon kuuluvista vanhemmista, saavat kasteen kautta oikeuden kristilliseen kasvatukseen ja opetukseen sekä, tarpeellisen opetuksen ja sitä seuraavan kasteenliitonuudistuksen jälkeen, oikeuden nauttia Herran pyhää ehtoollista ja kirkon muita etuja. Toista uskontunnustusta olevat kristityt sekä ne, jotka eivät ole kristittyjä, saavat, kun siirtyvät evankelis-lutherilaiseen kirkkoon, tämän siirtymisen kautta oikeuden kirkon etuihin.

5 §.

Kirkon jäsenet ovat velvolliset viettämään kristillissiveellistä elämää, ahkerasti käymään julkisessa jumalanpalveluksessa ja muutenkin käyttämään hyväksensä kirkon armonvälikappaleita, avioliittoon mennessänsä antamaan kirkon pyhittä sen säädetyllä tavalla, niin myös kastattamaan lapsensa ja toimittamaan niille kristillisen kasvatuksen sekä evankelis-lutherilaisen kirkon periaatteiden mukaisen kristinopinopetuksen.

§ 6.

Finnes medlem af evangelisk-lutherska kyrkan villfarande meningar hysa, skall kyrkan, på sätt i kap. XII säges, genom grundlig undervisning och kärleksfull förmaning söka honom om hans villfarelse öfvertyga. Låter han ej sig deraf till rätta föras, utan framhärdar i sin villfarelse och önskar att på grund af sin öfvertygelse från denna kyrkas gemenskap sig skilja och till annat kyrkosamfund öfvergå, skall han ej derifrån af kyrkan hindras.

Tredje kapitlet.

Om kyrkans författning.

§ 7.

Den evangelisk-lutherska kyrkans medlemmar i Finland äro fördelade i kyrkoförsamlingar, hvilkas yttre område utgör ett kyrkogäll.

§ 8.

Hvarje evangelisk-luthersk kristen är medlem af den församling, hvarest han kyrkskrifven är, och har del i dess rättigheter och pligter.

§ 9.

Jemte den rättighet, hvilken enligt § 4 tillkommer kyrkans enskilda medlemmar, har hvar och en församling, såsom sådan, rättighet att sina angelägenheter och sin egendom sjelf förvalta, på sätt i denna kyrkolag närmare säges.

§ 10.

Hvarje församling är skyldig att, jemte iakttagande af de pligter, som enligt § 5 tillhöra hvarje enskild kyrkans medlem, bidra till anskaffande af de medel, hvilka kunna erfordras till underhåll af allt hvad till kyrkoväsendet i församlingen hörer, på sätt derom särskildt stadgadt är.

6 §.

Jos evankelis-lutherilaisen seurakunnan jäsenessä havaitaan erehtyvää oppia, koettakoon seurakunta, kuten XII luvussa sanotaan, vakaalla opetuksella ja lempeällä varoituksella saattaa häntä huomaamaan erhettyksensä. Jos hän ei siitä ota ojentuaksensa, vaan pysyy erhettyksensä ja haluaa uskonsa vuoksi eritän tämän seurakunnan yhteydestä ja kääntyä muuhun uskuntaan, älköön seurakunta häntä siitä estäkö.

Kolmas luku.

Seurakunnan järjestysmuodosta.

7 §.

Evankelis-lutherilaisen seurakunnan jäsenet Suomessa ovat jakauneina kirkollis-seurakuntiin, joiden ulkonainen piiri-ala on kirkkokunta.

8 §.

Kukin evankelis-lutherilainen kristitty on sen seurakunnan jäsen, jossa hän on kirkonkirjoissa, ja osallisena sen etuihin ja velvollisuuksiin.

9 §.

Ynnä sen oikeuden kanssa, jota 4 §:n mukaan seurakunnan erityiset jäsenet nauttivat, on jokaisella seurakunnalla, semmoisenansa, oikeus itse hoitaa asiansa ja omaisuutensa, kuten tässä Kirkkolaissa tarkemmin sanotaan.

10 §.

Kunkin seurakunnan tulee, paitsi niitä velvollisuuksia, joista 5 §:n mukaan kunkin erityisen seurakunnan jäsenen on vaari pidettävä, myöskin olla osallisena niiden varain hankkimisessa, joita tarvitaan voimassa pitämään kaikkea, mitä kirkollisiin asioihin seurakunnassa kuuluu, kuten siitä erittäin on säädetty.

6 §.

Jos evankelis-lutherilaisen kirkon jäsenellä havaitaan olevan harhaoppisia mielipiteitä, koettakoon kirkko, niinkuin XII luvussa sanotaan, perinpohjaisella opetuksella ja lempeästi varottamalla saattaa häntä huomaamaan erehtyöksensä. Jos hän ei ota ojentuaksensa, vaan pysyy erehtyöksensä ja haluaa vakautuksensa nojalla erota tämän kirkon yhteydestä ja siirtyä toiseen kirkkoyhdyskuntaan, älköön kirkko häntä siitä estäkö.

KOLMAS LUKU.

Kirkon järjestysmuodosta.

7 §.

Suomen evankelis-lutherilaisen kirkon jäsenet ovat jaetut kirkkoseurakuntiin, joiden kunkin ulkonainen alue on kirkkokunta.

8 §.

Kukin evankelis-lutherilainen kristitty on sen seurakunnan jäsen, jossa hän on kirkonkirjoissa, ja on osallinen sen oikeuksissa ja velvollisuuksissa.

9 §.

Sen ohessa että kirkon yksityisillä jäsenillä on 4 §:ssä mainittu oikeus, on kukin seurakunta semmoiseen oikeutettu itse hoitamaan asioitansa ja omaisuutensa, niinkuin tässä kirkkolaissa tarkemmin sanotaan.

10 §.

Kunkin seurakunnan tulee, niiden velvollisuuksien lisäksi, jotka 5 §:n mukaan kullakin yksityisellä kirkon jäsenellä on, myöskin olla osallisena niiden varojen hankkimisessa, joita tarvitaan kaiken sen voimassa pitämiseen, mikä kuuluu seurakunnan kirkollisiin asioihin, niinkuin siitä on erittäin säädetty.

§ 11.

För det gudomliga ordets offentliga förkunnande och de heliga sakramenternas förvaltande samt för öfriga kyrkliga förrättningar äfvensom för vården om det kristliga lifvet i öfrigt skola i hvarje församling finnas en eller flere prester, hvilkas närmare åligganden och rättigheter i tredje afdelningen af denna Kyrkolag äro bestämda. Hvarje medlem af en församling ege dock rättighet att, om han det önskar, för hvilken kyrklig förrättning det än vara må, anlita i annan församling anställd prest, med dennes begifvande.

§ 12.

Vården om församlings gemensamma angelägenheter utöfvas dels på allmän kyrkostämman, dels af ett vid sådan stämman valdt kyrkoråd; hvarjemte den närmare vården om kyrkans egendom handhafves af en särskildt äfven på kyrkostämman utsedd kyrkovård.

§ 13.

För handhafvande af kyrkostyrelsen öfver församlingarne är landet indeladt i stift och hvarje stift i prostrier. Inom stiftet utöfvas denna styrelse af en biskop och ett domkapitel, och öfver hvarje prosteri har en prost det närmare inseendet.

11 §.

Jumalan sanaa julkisesti saarnaamassa, pyhiä sakramenttejä toimittamassa ja muita kirkollisia toimintoja hoitamassa, pitää kussakin seurakunnassa olla pappi, yksi taikka useampi, joiden velvollisuudet ja oikeudet ovat tämän Kirkkolain kolmannessa osassa tarkemmin määrättyt. Kullakin seurakunnan jäsenellä olkoon kuitenkin lupa ottaa, jos tahtoo, mihin kirkolliseen toimitukseen tahansa toiseen seurakuntaan asetettua papin, kun se siihen suostuu.

12 §.

Yhteisten seurakunnan-asian hoitoa toimittaa osittain seurakunta yleisessä kirkonkokouksessa, osittain sellaisessa kokouksessa valittu kirkkoraati; ja sen ohessa pitää myöskin kirkonkokouksessa erittäin valittu kirkkoväärti likinäisempää hoitoa kirkon omaisuudesta.

13 §.

Kirkollishallituksen pitämiseksi seurakunnissa on maa jaettu hiippakuntiin ja kukin hiippakunta provastikuntiin. Hiippakunnassa toimittavat tämän hallituksen pispa ja tuomiokapituli, ja kullakin provastikunnalla on provasti likinäisempänä ohjaajana.

11 §.

Jumalan sanaa julkisesti saarnaamassa, pyhiä sakramentteja hoitamassa ja muita kirkollisia toimintoja suorittamassa sekä kristillisestä elämästä muuten huolta pitämässä tulee kussakin seurakunnassa olla yksi tai useampi pappi, joiden velvollisuudet ja oikeudet ovat tarkemmin määrättyt tämän kirkkolain kolmannessa osassa. Kullakin seurakunnan jäsenellä olkoon kuitenkin oikeus, jos tahtoo, mihin kirkolliseen toimitukseen tahansa käyttää toisessa seurakunnassa palvelevaa pappia, tämän suostumuksella.

12 §.

Seurakunnan yhteisiä asioita hoitaa osittain yleinen kirkonkokous, osittain sellaisessa kokouksessa valittu kirkkoneuvosto; sen ohessa pitää lähempää huolta kirkon omaisuudesta niinkään kirkonkokouksessa erittäin valittu kirkonisännöitsijä.

13 §.

Seurakuntien kirkollishallitusta varten on maa jaettu hiippakuntiin ja kukin hiippakunta rovastikuntiin. Hiippakunnassa hoitavat tätä hallitusta piispa ja tuomiokapituli, ja kutakin rovastikuntaa valvoo lähemmin rovasti.